

Практичне заняття № 1

ОСНОВНІ ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ МІСТ

Мета роботи: прослідити еволюцію міст, виділивши основні етапи їх розвитку;

дати стислу характеристику історичних етапів розвитку міст, виділивши їх головні особливості.

Основні поняття: місто, геоісторія міста, стародавнє місто – класичне місто, середньовічне місто, ідеальне місто, місто нового часу, традиційне місто, індустріальне місто, місто новітнього часу, місто модернізму, радянське місто, соціалістичне місто, постсоціалістичне місто, постіндустріальне місто, нове місто, місто майбутнього.

Питання для обговорення в аудиторії:

1. Причини появи міст. Основні історичні етапи розвитку міст – стародавнє місто, середньовічне місто, місто нового і новітнього часу, радянське місто, місто майбутнього.
2. Риси перших міст. Міста рабовласницького суспільства. Міста Стародавнього світу (класичне місто): міста Стародавнього Сходу, міста Античного світу, міста Стародавнього Риму. Місто в працях географів, архітекторів, філософів Стародавнього світу (Геродот, Страбон, Вітрувій, Гіппократ).
3. Міста феодального суспільства. Середньовічні міста Європи, Америки, Азії. Перші колоніальні захоплення і виникнення колоніальних міст. Вплив Великих географічних відкриттів на розвиток міст.
4. Міста Європи в епоху Відродження. Містобудівні ідеї Відродження (Альберті, Леонардо да Вінчі, Палладіо). Міста утопістів – ідеальні міста (Мор, Компанелло, Оуен, Фур'є, Одоєвський, Чернишевський).
5. Давньоруське місто. Середньовічні міста Русі (до початку XX ст.).
6. Міста світу в Новий час. Розвиток міст в Європі, Америці, Азії в XVIII-XIX ст. Індустріальне місто. Особливості містобудування в колоніальних і залежних країнах в XVIII-XIX ст.
7. Міста світу в Новітній час. Розвиток міст в Європі, Америці, Азії в XX ст. Місто модернізму. Особливості містобудування в колоніальних і залежних країнах в XX ст. Містобудівні ідеї XX ст. на Заході (Ле

- Корбюз'є, Говард, Райт, Саарінен, Аберкромбі, Доксіадіс, Кензо Танге та ін.).
8. Радянське місто: етапи формування, архітектура (Б. Сакулін, С. Шестаков, Н. Мілютін, П. Ладовський, П. Голосов, Б. Йофан, Г. Бархін та ін.). Досягнення містобудування післявоєнних років (А. Власов, М. Парусников, Л. Руднєв, М. Посохін та ін.).
  9. Особливості та характерні риси розвитку міст і містобудування в Україні.
  10. Розвиток міст в ХХІ ст. Постіндустріальне місто.
  11. Містобудівні пошуки концепції міста майбутнього (І. Фрідман, П. Меймон, П. Сольєрі, Р. Херрон, К. Танге, А. Ісозакі, К. Курокава та ін.).

Завдання до практичної роботи:

Завдання 1. Підготувати доклад і презентацію з одного з історичних етапів розвитку міст (*на вибір студента*).

Практичне заняття № 2

ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ МІСТА ЯК ВИЗНАЧАЛЬНЕ ПОНЯТТЯ ГЕОУРБАНІСТИКИ

Мета роботи: розглянути економіко-географічне положення як визначальне поняття геоурбаністики;
розкривати сутність економіко-географічного положення, його структуру, аспекти, територіальні рівні, риси;
розкрити роль економіко-географічного положення в розвитку міст.

Основні поняття: економіко-географічне положення та його види (ресурсно-географічне положення, промислово-географічне положення, аграрно-географічне положення, транспортно-географічне положення, збуто-географічне положення, демогеографічне положення, рекреаційно-географічне положення, фінансово-географічне положення, інноваційно-географічне положення, соціально-географічне положення, геокультурне положення, геополітичне положення); мікроположення, мезоположення, макроположення, надмакроположення;

центральне положення, периферійне положення, ексцентричне положення, глибинне положення.

Питання для обговорення в аудиторії:

1. Економіко-географічне положення як визначальне поняття геоурбаністики:
  - а) поняття «економіко-географічне положення (ЕГП) і «економіко-географічні відношення»;
  - б) структура ЕГП (за І. Майєргойзом);
  - в) аспекти (транспортний, продовольчий, аграрний, промисловий, паливно-енергетичний, сировинний, політичний, збутовий, демографічний, фінансовий, інноваційний, рекреаційний, соціальний, культурний тощо);
  - г) територіальні рівні ЕГП;
  - д) риси (історизм; унікальність, індивідуалізуюча роль; вплив ЕГП на розвиток міста й активна роль міста в покращенні свого ЕГП; непорушний зв'язок з територією, що оточує місто чи тяжіє до нього; інтегральний характер ЕГП («працює» тільки вся сукупність компонентів) та необхідність логічного розчленування поняття ЕГП (оцінки окремих його компонентів); взаємопов'язаність макро-, мезо-, мікроположення; особливе значення макро- і мезоположення; тісний зв'язок ЕГП з економічними, технологічними, інженерними та іншими факторами, що впливають на розвиток міста, визначають можливості його розвитку).
2. Проблема кількісного виміру ЕГП (поряд з якісною оцінкою).

Завдання до практичної роботи:

Завдання 1. Користуючись структурою ЕГП міста за І. Майєргойзом (табл. 1), дайте оцінку ЕГП будь-якого міста України (на вибір студента).

Таблиця 1

Структура ЕГП міста (за І. М. Майєргойзом, доповнена)

Клас відношень	Підклас відношень	Вид ЕГП	Підвид ЕГП
А. Основні територіальні відношення	І. Відношення до елементів суспільного виробництва	1. Ресурсно-географічне положення	Положення відносно: а) джерел енергії (паливно-географічне, енерго-географічне);

			б) джерел основних видів громіздкої сировини і матеріалів (наприклад, металів, лісу тощо)
		2. Промислово-географічне положення (дозволяє виявляти достоїнства та недоліки міста з точки зору розміщення певних галузей промисловості)	Положення відносно: а) великих промислових центрів і районів
		3. Аграрно-географічне положення	Положення відносно: а) продовольчих баз (продовольчо-географічне); б) агроресурсів, ареалів виробництва продукції рослинництва і тваринництва, сільськогосподарських зон; в) центрів споживання сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів
		4. Транспортно-географічне положення	Положення відносно: а) морських шляхів (приморське); б) інших магістральних шляхів (магістральне) – автомобільних магістралей, залізниць, авіатрас, нафто- і газопроводів, оптико-волоконних ліній зв'язку і ЛЕП; в) транспортних вузлів (вузлове) – аеропортів, морських і річкових портів тощо
		5. Збуто-географічне положення	Положення відносно: а) ринків збуту товарів виробничого призначення (особливо зон реалізації вугілля, чорних металів тощо, зональне положення);

			б) ринків збуту споживчих товарів; в) найближчих торгово-економічних партнерів; г) міжрегіональних і міжнародних торговельних шляхів
		6. Демогеографічне положення	Положення відносно: а) згустків і концентрації населення; б) трудових ресурсів; в) міграційних потоків
		7. Рекреаційно-географічне положення	Положення відносно; а) туристсько-рекреаційних ресурсів; б) районів і центрів рекреації, санаторно-курортної і туристичної індустрії
		8. Фінансово-географічне положення	Положення відносно: а) великих фінансових та інвестиційних центрів і країн зі значними інвестиційно-фінансовими ресурсами
		9. Інноваційно-географічне положення	Положення відносно: а) науково-технічних кадрів; б) науково високо-технологічних, інноваційних центрів та кластерів; в) ареалів розвитку ІТ-індустрії і хай-тека
		10. Соціально-географічне положення	Положення відносно: а) об'єктів соціальної сфери, в першу чергу центрів обслуговування – культурного, науково-освітнього, релігійного, медичного тощо
		11. Геокультурне положення	Положення відносно: а) основних планетарних цивілізаційних утворень та їхніх центрів
		12. Геополітичне	Положення відносно:

		положення	а) світових і регіональних «центрів сили»; б) геополітичних конкурентів і союзників; в) конфліктних територій; г) міжнародних організацій
	II. Відношення до ареалів	1. Внутрішньо-(інтра)-ареальне положення: а) центральне; б) ексцентричне; в) периферійне; г) глибинне; д) прикордонне	Положення відносно: а) адміністративних ареалів (територіальна громада, адміністративний район, регіон); б) інтегральних економічних ареалів; в) інших ареалів (вугільних та залізрудних басейнів, ареалів сільськогосподарської спеціалізації, розселення певної національності, трудових ресурсів, економічної освоєності тощо)
		2. Між-(інтер)-ареальне положення	
Б. Виробничі територіальні відношення	I. Відношення до ліній і фокусів	1. На вантажопотоках.	Положення відносно: а) внутрішньорайонних зв'язків; б) міжрайонних зв'язків; в) зовнішньоекономічних зв'язків
		2. На пасажиропотоках.	переважно внутрішніх
		3. Взаєморозташування.	Положення відносно: а) своєї локальної системи міст (в т.ч. приміської зони); б) своєї територіальної системи міст; в) міст інших територіальних систем (особливо столиць)
В. Інтегральні територіальні відношення	I. Відношення до територій різного масштабу (з урахуванням	1. Мікроположення (локальний рівень)	Положення відносно найближчих околиць: а) одного чи декількох адміністративних районів, територіальних громад (або

	інтенсивності зв'язків з ними)		частини регіону); б) планувального мікрорайону
		2. Мезоположення (регіональний рівень).	в) області, великих економічних районів, що об'єднують декілька областей
		3. Макроположення (національний рівень).	г) економічного регіону (декількох економічних районів);
		4. Надмакроположення (міжнаціональний рівень) (відношення до світової системи розселення – не має жодне місто України через свою чисельність населення)	д) групи економічних регіонів, держав, континенту
ВИСНОВОК:		вигідне, не вигідне	

Задання 2. Які аспекти ЕГП міста мають найбільше значення для розвитку міст – промислові, аграрні, продовольчі, транспортні, збутові, демографічні, фінансові, інноваційні, рекреаційні, соціальні, паливно-енергетичні, сировинні, політичні, культурні? Відповідь обґрунтуйте з наведенням конкретних прикладів (*письмово*).

Задання 3. ЕГП, як підкреслював один з розробників учення про ЕГП М. М. Баранський, «у високій мірі обумовлює специфіку кожного місця на земній поверхні». І. М. Маєргойз, який зробив суттєвий вклад у розробку проблем ЕГП, писав: «Географічно пізнати місто – значить перш за все розібратися в його географічному положенні». Докажіть, що ЕГП – специфічний ресурс, який грає в розвитку міста рішучу роль, тим більше, що інші ресурси через невеликий простір міста лише в рідкісних випадках можуть бути значними. На прикладі конкретних міст України чи світу доведіть, що їх специфіка багато в чому обумовлена особливостями ЕГП.

Задання 4. Однією з визначальних рис ЕГП міста є історизм. Воно змінюється не тільки в зв'язку з розвитком самого міста (місто саме поступово змінює своє ЕГП з побудовою різних промислових підприємств і появою відповідних економічних зв'язків, нових транспортних шляхів, економічного

розвитку свого хінтерланду під впливом потреб міста тощо). На кожному місті в значній мірі відбивається всі помітні зміни економічної карти регіону, в якому розташоване місто: відкриття нових великих родовищ руд, вугілля, нафти та газу, прокладка нових транспортних магістралей, створення нових міст – все це нові «дані», що мають економічне значення. На прикладі конкретного міста України чи світу доведіть, що ЕГП є історичною категорією, прослідкувавши зміни його ЕГП на протязі тривалого періоду.

Завдання 5. Дуже часто при дослідженні міст виникає питання: чому місто виникло саме в даному місті? На прикладі конкретного міста України чи світу дайте відповідь на це запитання, виклавши причини його утворення.

Практичне заняття № 3-4

КЛАСИФІКАЦІЯ І ТИПОЛОГІЯ МІСТ. МЕТРОПОЛІСИ. ГЛОБАЛЬНІ МІСТА

Мета роботи: сформувати знання про існуючі підходи до систематизації (класифікації і типології) міст;

провести класифікацію і типологію міст за різними підходами;

дати характеристику різних видів і типів міст, виявити проблеми їх функціонування;

проаналізувати процеси метрополізації в Україні і світі, визначити місце України в метрополітарній мережі Європи;

розглянути глобальні міста, методики їх виділення та існуючі рейтинги;

визначити значення глобальних міст у світі.

Основні поняття: класифікація, типологія; людність міста; малі, середні, значні, великі, дуже великі міста, міста-мільйонери, мегаміста; функція міста (демографічно-розселенська, адміністративно-управлінська, виробнича, освітньо-культурна, науково-технічна та інноваційна, зовнішньоекономічна, торговельно-роздрібна, комунікаційна (інформаційна), транспортно-комунікаційна, рекреаційно-туристична, спортивно-оздоровча, природоохоронна та соціально-екологічна тощо), містообслуговуючі та містоформуючі галузі, столична (метрополійна) функція міст, монофункціональні і поліфункціональні міста, промислові центри,

транспортні центри, туристсько-рекреаційні центри (курорти), військові бази, політико-адміністративні центри, наукові центри, міста-ВНЗ, релігійні центри, центри художніх промислів та інші; національні, регіональні та локальні міста; територіальний поділ праці; генетичний тип міста; архітектурно-планувальна структура міста; західноєвропейський, східноєвропейський, північноамериканський, латиноамериканський, східноазійський, індійський, арабський, африканський типи міст; метрополіси, метрополізація, метрополійна (столична) функція міст; глобальні (світові міста).

Питання для обговорення в аудиторії:

1. Класифікація і типологія як методи наукового дослідження міст. Тип міста як його формула (за Г. М. Лаппо).
2. Класифікація і типологія міст:
  - а) класифікація міст за людністю;
  - б) типологія міст за ЕГП:
    - міста, розташовані у вузлах перетину транспортних шляхів;
    - міста, розміщені у великих гірничодобувних районах;
    - міста, розташовані в районах обробної промисловості;
    - приморські міста – портові та рекреаційні центри.
  - в) типологія міст за функціями. Функції міста. Поняття містообслуговуючої та містоформуючої галузі;
  - г) типологія міст за ступенем їхньої участі в територіальному поділі праці;
  - д) типологія міст за генетичними ознаками (міста, які виникли на транспортних і торговельних шляхах; міста – центри гірничодобувної промисловості; міста-курорти; міста-фортеці; міста-монастирі; міста-резиденції правителів тощо);
  - е) типологія міст за умовами і перспективам їх розвитку;
  - ж) типологія міст за якістю життя населення;
  - з) тип міста за архітектурно-планувальною структурою:
    - західноєвропейський тип;
    - східноєвропейський тип;
    - північноамериканський тип;
    - латиноамериканський тип;
    - східноазійський тип;

- індійський тип;
- арабський тип;
- африканський тип;

і) інші класифікації і типології міст.

3. Комплексна класифікація монофункціональних міст.

4. Метрополіси, метрополізація, метрополійна (столична) функція міст.

5. Глобальні (світові) міста. Критерії виділення глобальних міст. Рейтинги глобальних міст світу.

Завдання до практичної роботи:

Завдання 1. Заповніть табл. 2, в якій розберіть класифікації і типології міст за різними критеріями (не менше 4-х критеріїв). Наведіть по 4-5 прикладів міст кожного виділеного класу або типу за наведеними класифікаціями і типологіями по Україні та світу.

Таблиця 2

Класифікація і типологія міст

Критерій класифікації чи типології міст	Клас або тип міста	Приклади по Україні	Приклади по світу

Завдання 2. Важливою класифікаційною ознакою міст є їх людність. Від величини міста залежать багато його ознак: темпи зростання, елементи демографічної та функціональної структури, характер планування тощо. Найважливішими в світлі сучасних світових урбаністичних тенденцій є міста-мільйонери, оскільки *основу суть сучасної урбанізації становить процес розвитку саме великих міст і формування на їх базі великих агломерацій і значних урбанізованих районів*. Користуючись даними ООН (Джерело: The World's Cities in 2016. – Режим доступу: http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2016_data_booklet.pdf), побудуйте колові діаграми розподілу міст-мільйонерів за регіонами світу в 2016 та 2030 рр. (прогноз). Зробіть письмовий аналіз отриманих діаграм.

Завдання 3. Станом на 2016 р. в світі існує 31 мегамісто (з населенням 10 млн. осіб і більше). За прогнозами, до 2030 р. їх кількість збільшиться до 41. Складіть картосхему, на якій покажіть всі мегаміста світу станом на 2016 р.

Окремо нанесіть прогнозні мегаміста. Розмір пунасона сучасних мегаміст має бути диференційований в залежності від людності міста.

Завдання 4. Про що свідчить наявність в багатьох країнах «подвійних столиць»? Наведіть не менше 10-ти прикладів столиць, які в своїх країнах не є найбільшими містами, а займають 2-й чи навіть 3-й ранг. Заповніть табл. 3

Таблиця 3

Країни світу з «подвійними столицями»

Країна	Столиця	Найбільше місто

Завдання 5. Які причини зумовили необхідність перенесення столиць в різних країнах? Наведіть приклади перенесення столиць у країнах світу в XX-XXI ст. Заповніть табл. 4.

Таблиця 4

Перенесення столиць

Країна	Стара столиця	Нова столиця

Завдання 6. Що таке глобальне (світове місто)? Які існують критерії їх виділення (наведіть приклад будь-якої методики виділення глобальних міст). На сьогоднішній день є ряд рейтингів глобальних міст світу, виконаних різними міжнародними організаціями за різними методиками. Наприклад:

1) Global Cities 2017: Leaders in a World of Disruptive Innovation. – Режим доступу:

<https://www.atkearney.com/documents/10192/12610750/Global+Cities+2017+-+Leaders+in+a+World+of+Disruptive+Innovation.pdf/c00b71dd-18ab-4d6b-8ae6-526e380d6cc4>

2) Mastercard Global Destination Cities Index 2017. – Режим доступу: <https://newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2017/10/Mastercard-Destination-Cities-Index-Deck.pdf>

3) Global Power City Index 2017. – Режим доступу: <http://mori-m-foundation.or.jp/english/ius2/gpci2/index.shtml>

4) Globalization and World Cities Research Network. – Режим доступу: <http://www.lboro.ac.uk/gawc/>

5) Global300: The New Commercial Geography of Cities. – Режим доступу: <http://www.jll.com/research/160/jll-global300-2015>

б) Рейтинг міст світу за рівнем глобалізації (Global Cities Index) за А. Т. Kearney, The Chicago Council on Global Affairs. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/global-cities-index/global-cities-index-info>

Наведіть ТОП-20 глобальних міст за будь-яким рейтингом (на вибір студента).

Завдання 7. Дайте визначення понять «метрополізація», «метрополіс», «метрополійні функції міста». За якими ознаками виділяють метрополіси? Які міста України можна вважати метрополісами? Які метрополійні функції вони виконують? Відповідь обґрунтуйте.

Практичне заняття № 5-6

МІСЬКІ АГЛОМЕРАЦІЇ ТА НАДАГЛОМЕРАЦІЙНІ УТВОРЕННЯ СВІТУ (урбанізовані райони, урбанізовані зони, мегалополіси, дельтаполіси)

Мета роботи: сформувати уявлення про сутнісні риси міських агломерацій та надагломераційних утворень, причини їх виникнення, структурні особливості, географію поширення, проблеми функціонування; розвивати вміння оперувати актуальною міжнародною статистичною інформацією.

Основні поняття: міська агломерація, міста-супутники, приміська зона, зона агломерування, ядра агломерації, субурбія, агломераційний ефект території, конурбація, метраполітенський ареал, мегалополіс, дельтаполіс, урбанізований район, урбанізована зона.

Питання для обговорення в аудиторії:

1. Міські агломерації: визначення поняття, фактори утворення, критерії і методи виділення.
2. Властивості міських агломерацій.
3. Просторова структура міських агломерацій.
4. Фази розвитку і шляхи формування (моделі розвитку) міських агломерцій.
5. Класифікація міських агломерацій.

6. Найбільші міські агломерації світу. Міські агломерації України.
7. Поняття «конурбація», «метрополітенський ареал», «мегалополіс», «дельтаполіс», «урбанізований район», «урбанізована зона».
8. Сутнісні риси надагломераційних утворень.
9. Найбільші урбанізовані райони світу. Найбільші мегалополіси світу.
10. Причини концентрації населення і господарства в надагломераційних утвореннях. Особливості територіальної структури високоурбанізованих зон.
11. Плюси та мінуси надагломераційних утворень. Проблеми регулювання їх розвитку.

Завдання до практичної роботи:

Завдання 1. Побудуйте схеми, на яких відобразіть, як співвідносяться поняття «міська агломерація», «конурбація», «метраполітенський ареал», «мегалополіс», «дельтаполіс», «урбанізований район», «урбанізована зона». На схемах (або нижче як висновок) зробіть відповідні пояснення, які б відображали, чим відрізняються і чим схожі ці поняття.

Завдання 2. Побудуйте схему просторової структури міської агломерації. Позначьте на ній основні структурні елементи міської агломерації.

Завдання 3. Побудуйте схему класифікації міських агломерцій за різними критеріями: кількістю ядер, чисельністю населення, площею, коефіцієнтом розвиненості (складності), просторовою структурою, господарськими функціями, фазою розвитку, моделлю розвитку тощо.

Завдання 4. Користуючись різними інтернет-джерелами (наприклад, Major Agglomerations of the World [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.citypopulation.de/world/Agglomerations.html>; List of agglomerations by population [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_agglomerations_by_population), знайдіть інформацію про найбільші міські агломерації світу (з населенням понад 10 млн. осіб). Заповніть табл. 5. Побудуйте картосхему, на якій нанесіть:

- 1) найбільші міські агломерації світу (розмір пуансона має бути диференційованим і показувати чисельність населення агломерації);
- 2) країни світу з найвищою питомою вагою населення, що проживає в міських агломераціях з населенням понад 1 млн. осіб (Рекомендоване

джерело: Population in urban agglomerations of more than 1 million (% of total population) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://data.worldbank.org/indicator/EN.URB.MCTY.TL.ZS?view=map>);

- 3) країни (чи території), в яких в одному місті проживає понад 50 % населення (Рекомендоване джерело: The World's Cities in 2016. – Режим доступу: http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/urbanization/the_worlds_cities_in_2016_data_booklet.pdf).

Таблиця 5

Найбільші міські агломерації світу

Назва міської агломерації	Країна, на території якої розташована міська агломерація	Головні міста у складі міської агломерації	Чисельність населення, тис. осіб (на який рік?)

Завдання 5. Користуючись різними інтернет-джерелами (наприклад, Demographia World Urban Areas 13th Annual Edition: 2017:04 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.demographia.com/db-worldua.pdf>; List of urban areas by population [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_urban_areas_by_population), знайдіть інформацію про найбільші урбанізовані райони світу (з населенням понад 10 млн. осіб). Заповніть табл. 6. Побудуйте картосхему, на якій нанесіть:

- 1) найбільші урбанізовані райони світу (розмір пуансона має бути диференційованим і показувати чисельність населення урбанізованого району);
- 2) країни світу з найвищим рівнем урбанізації – 85,0-89,9 %, 90,0-94,9 %, 95,0-100,0 % (Рекомендоване джерело: Urban population (% of total) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS?view=map&year_high_desc=false).

Таблиця 6

Найбільші урбанізовані райони світу

Назва урбанізованого району	Країна, на території якої розташований урбанізований район	Чисельність населення, тис. осіб (на який рік?)

Завдання 6. Користуючись різними інтернет-джерелами (наприклад, Megalopolis [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://en.wikipedia.org/wiki/Megalopolis>; Megalopolis (city type) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://ipfs.io/ipfs/QmXoypizjW3WknFiJnKLwHCnL72vedxjQkDDP1mXWobuco/wiki/Megalopolis_\(city_type\).html](https://ipfs.io/ipfs/QmXoypizjW3WknFiJnKLwHCnL72vedxjQkDDP1mXWobuco/wiki/Megalopolis_(city_type).html)), знайдіть інформацію про найбільші мегалополіси світу. Заповніть табл. 7. Побудуйте картосхему, на якій нанесіть їх.

Таблиця 7

Найбільші мегалополіси світу

Назва мегалополісу	Країна або країни, та території яких розташований мегалополіс	Головні міста у складі мегалополісу	Чисельність населення, тис. осіб (на який рік?)

Завдання 7. Порівняйте побудовані картосхеми, на яких нанесені найбільші міські агломерації, урбанізовані райони, мегалополіси, країни з найвищим рівнем урбанізації, країни з найвищою питомою вагою населення, що проживає в міських агломераціях з населенням понад 1 млн. осіб, та країни (чи території), в яких в одному місті проживає понад 50 % населення. Зробіть письмові висновки.

Завдання 8. Міські агломерації займають провідне місце в структурі національної економіки України. Так, за даними учасників реалізації проекту USAID ЛІНК, в агломераціях України, які складають 10 % її території, проживає щонайменше 30 млн. осіб (близько 2/3 населення країни) та виробляється $\frac{3}{4}$ ВВП держави. В Україні за різними джерелами виділяють більше 30 агломерацій. Знайдіть інформацію про найбільші міські агломерації України. Заповніть табл. 8. Дані про чисельність населення міських агломерацій України та головні їх міста можна взяти з інтернет-джерела Міські агломерації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Міські_агломерації_України. Дані про кількість населених пунктів у 30-ти кілометровій зоні навколо міст-ядер міських агломерацій України слід взяти з інтернет-джерела Калькулятор агломерацій

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://datatowel.in.ua/agglomerator>.
Побудуйте картосхему, на якій нанесіть найбільші міські агломерації України.

Таблиця 8

Найбільші міські агломерації України на 1. 01. 2017 р.

Назва міської агломерації	Регіон України, на території якого розташована міська агломерація	Головні міста у складі міської агломерації	Чисельність населення, тис. осіб	Кількість населених пунктів у 30-ти кілометровій зоні навколо міст- ядер міської агломерації